

Koncepcja pedagogiczna przedszkoli leśnych

Białystok, 2016

Koncepcja pedagogiczna przedszkoli leśnych opracowana przez Polski Instytut Przedszkoli Leśnych przybliży ideę edukacji w bliskim kontakcie z przyrodą. Określa główne założenia i cele pedagogiczne dla przedszkoli leśnych w Polsce oraz jest zgodna z podstawą programową wychowania przedszkolnego MEN.

Ogólne założenia pedagogiczne:

- Edukacja holistyczna (całościowa).
- Wykorzystywanie okazji pedagogicznych - są to sytuacje niezaplanowane, które można wykorzystać jako element edukacji rozszerzając lub pogłębiając ich treść.
- Wspieranie wielokierunkowej aktywności dziecka poprzez organizację warunków sprzyjających nabywaniu doświadczeń w fizycznym, emocjonalnym, społecznym i poznawczym obszarze jego rozwoju.
- Stwarzanie przestrzeni dla inicjowanych przez dziecko gier i zabaw w naturze oraz wspieranie samodzielnej dziecięcej eksploracji świata.
- Dobór treści adekwatnych do poziomu rozwoju dziecka, jego możliwości percepcyjnych, wyobrażeń i rozumowania, z poszanowaniem indywidualnych potrzeb i zainteresowań.
- Tworzenie warunków pozwalających na bezpieczną, samodzielną eksplorację otaczającej dziecko przyrody, stymulujących rozwój wrażliwości i umożliwiających poznanie wartości oraz norm odnoszących się do środowiska przyrodniczego, adekwatnych do etapu rozwoju dziecka.

Szczegółowe cele pedagogiczne:

L.p.	Cele pedagogiczne	Wartość
1.	Umożliwienie dzieciom ruchu poprzez zabawy swobodne oraz zabawy kierowane ruchowe. Kształtowanie świadomości własnego ciała.	Profilaktyka wad postawy oraz zaburzeń równowagi. Rozwój tężyzny fizycznej oraz koordynacji wzrokowo-ruchowej niezbędny jest do podjęcia czynności związanych z nauką czytania i pisania. Istnieje związek pomiędzy ruchem (szeroko i wielostronnie rozumianym) a rozwojem języka i procesem rozwoju słownictwa. Codzienne przebywanie na świeżym powietrzu wzmacnia odporność dziecka oraz poprawia kondycję.
2.	Wspieranie dzieci w rozwoju czynności higienicznych, samoobsługowych i porządkowych.	Samodzielność sprawia, że dziecko wierzy w swoje możliwości, staje się pewniejsze siebie. Świadomie podejmuje czynności związane ze zdobywaniem nowych umiejętności.
3.	Wspieranie dzieci w przeżywaniu emocji.	Szacunek do emocji umożliwia dziecku adaptację w nowym otoczeniu. Dziecko uczy się rozpoznawać i nazywać emocje, a także rozróżniać uczucia przyjemne i nieprzyjemne. Dziecko wspierane w przeżywaniu emocji wdraża własne strategie w celu rozwiązania sytuacji trudnych, a także szanuje emocje innych.

L.p.	Cele pedagogiczne	Wartość
4.	Wspieranie dzieci w rozwijaniu umiejętności społecznych.	Współdziałanie w grupie umożliwia rozwijanie poczucia własnej wartości oraz nawiązywanie relacji rówieśniczych. Wartości związane z umiejętnościami i zachowaniami społecznymi (np. przyjaźń, szacunek, życzliwość) prowadzą do respektowania praw, obowiązków swoich i innych. Dziecko wspierane w rozwoju społecznym wykorzystuje komunikaty werbalne i pozawerbalne w kontakcie z innymi wyrażając swoje oczekiwania.
5.	Wszechstronne rozwijanie zmysłów.	Dziecko w wieku przedszkolnym charakteryzuje duża wrażliwość na doznania zmysłowe. Rozwój zmysłów wpływa na odbiór bodźców ze świata zewnętrznego oraz na zapamiętywanie informacji. Dziecko staje się świadome świata zewnętrznego i jego zależności.
6.	Życie w naturze i zgodnie z naturą. Kształcenie przyrodnicze.	Dostrzeganie wartości otoczenia przyrodniczego jest źródłem satysfakcji estetycznej. Codzienne, nieskrępowane obcowanie z naturą prowadzi do odczuwania życzliwości, troski i poszanowania wobec środowiska naturalnego. Dzieci stawiają wiele pytań, są ciekawe świata, są naturalnymi badaczami i odkrywcami. Istotą w podtrzymywaniu ciekawości świata jest zwracanie szczególnej uwagi na pytania dzieci i wspólne poszukiwanie odpowiedzi.
7.	Umożliwianie dzieciom podejmowania decyzji.	Respektowanie osobistych uczuć i zdania dziecka prowadzi do poczucia przynależności do grupy. Dziecko zaspokaja potrzebę sprawczości poprzez liczenie się z jego zdaniem, braniem go na poważnie, z szacunkiem.
8.	Nadawanie ostoji poprzez rytmiczność i rytuały.	Cykliczność (rozkładu dnia, nocy, dni tygodnia, pór roku, rytuałów) jest elementem dającym dzieciom poczucie bezpieczeństwa oraz wspólnotowości. Ma także wpływ na rozwój społeczno-emocjonalny jednostki.
9.	Traktowanie z szacunkiem dziecięcych gier i zabaw.	Zabawy inicjowane przez dziecko mają wpływ na rozwój kontaktów społecznych i komunikowania się. W zabawie dziecko uczy się przestrzegania zasad, a także tworzenia ich. Następuje rozwój kreatywności i współdziałania w zabawie.
10.	Wprowadzanie w świat kultury i sztuki.	Dzieci potrzebują orientacji, nastawiania na wartości, na wyrażenie i kształtowanie swoich potrzeb duchowych, moralnych. Poznawanie, tworzenie i odtwarzanie sztuki zaspokaja potrzeby estetyczne oraz twórcze. Poznawanie kultury (kraju, regionu) zaspokaja potrzebę przynależności oraz przekazuje dziecku wartości historyczne. Wycieczki do ośrodków kultury i sztuki poszerzają zainteresowania oraz urozmaicają codzienny rytm zajęć.

L.p.	Cele pedagogiczne	Wartość
11.	Wprowadzanie w świat języka ojczystego.	Rozwój mowy, poszerzanie słownictwa wpływa na wszechstronny rozwój dziecka. Dzielenie na sylaby, głoski kształtuje świadomość wartości jaką jest język, co prowadzi do chęci i gotowości nauki czytania i pisania.
12.	Wprowadzanie w świat matematyki.	Dzieci uczą się pojęć matematycznych (forma, ilość, porządek, logika, pojęcia przestrzenne), ćwiczą się w koncentracji i uwadze poprzez muzykę (rytm, takt) poprzez przeżywanie, doświadczanie. W wieku przedszkolnym działania matematyczne są formą działania na konkretach z przejściem do abstrakcji wtedy, kiedy dziecko jest na to gotowe.
13.	Praca projektowa	Krótkotrwałe projekty indywidualne, grupowe lub zbiorowe uczą dzieci konsekwencji, wytrwałości i pobudzają zainteresowanie światem. Szczególnie zalecane dla dzieci pięcioletnich i sześcioletnich.
14.	Wspieranie dzieci w rozwijaniu gotowości szkolnej.	Rozwój gotowości do edukacji szkolnej odbywa się nie dopiero na rok przed przejściem do szkoły, lecz przez cały okres przedszkolny. Gotowość dziecka określa się we wszystkich obszarach rozwojowych, tj. fizyczny, społeczny, emocjonalny i poznawczy.

Bibliografia:

1. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 ws. podstawy programowej wychowania przedszkolnego.
2. Preuss A., *Program wychowania przedszkolnego - Przedszkolak w lesie*, Polski Instytut Przedszkoli Leśnych.
3. Koncepcja pedagogiczna przedszkola leśnego na podstawie Stowarzyszenia Wurzeln und Flügel e. V. - Leipzig 2012 <http://www.wurzelnundfluegel.net/> tłumaczenie: Rafał Ryszka

Opracowanie
Agata Preuss, Rafał Ryszka
Polski Instytut Przedszkoli Leśnych